

בבא מציעא כא-כב

יאוש שלא מדעת

רבא	אביי	
הוי יאוש דלכי ידע דנפל מיניה - מיאש	לא הוי יאוש דהא לא ידע דנפל מיניה	בדבר שאין בו סימן
לא הוי יאוש דכי אתא לידיה - באיסורא הוא דאתא לידיה.		בדבר שיש בו סימן
הוי יאוש		בזוטו של ים ובשלוליתו של נהר אף על גב דאית ביה סימן

הדחיה	המקור להוכיח	
הא אמר רב עוקבא בר חמא, הכא במכנשתא דביזרי עסקין, דאבידה מדעת היא	פירות מפורזין , הא לא ידע דנפל מיניה!	להוכיח רבא
כדברי יצחק, דאמר: אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה, הכא נמי - אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ושעה.	מצות מפורזות - הרי אלו שלו , אמאי? הא לא ידע דנפל מיניה!	להוכיח רבא
התם נמי, אגב דיקירי - מידע ידע בהו	עיגולי דבילה וככרות של נחתום - הרי אלו שלו . אמאי? והא לא ידע דנפל מיניה!	להוכיח רבא
התם נמי, אגב דחשיבי - משמושי ממשמש בהו, וכדברי יצחק	ולשונות של ארגמן - הרי אלו שלו . ואמאי? הא לא ידע דנפל מיניה!	להוכיח רבא
אמר רבי יצחק: אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה.	המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובכל מקום שהרבים מצויין שם - הרי אלו שלו , מפני שהבעלים מתיאשין מהן. והא לא ידע דנפל מיניה!	להוכיח רבא
אמרי: כיון דאיכא עניים הכא - הנך מעיקרא איאוש מיאש, ואמרי: עניים דהתם מלקטי ליה.	מאימתי כל אדם מותרים בלקט - משילכו בה הנמושות . ואמרינן: מאי נמושות? ואמר רבי יוחנן: סבי דאזלי אתיגרא. ריש לקיש אמר: לקוטי בתר לקוטי. ואמאי? נהי דעניים דהכא מיאשי, איכא עניים בדוכתא אחריתא דלא מיאשי!	להוכיח רבא
אמר רבי אבהו: שאני זית, הואיל וחזותו מוכיח עליו, ואף על גב דנתרין זיתי מידע ידיע, דוכתא דאיניש איניש הוא. <u>קושי</u> : אי הכי, אפילו רישא נמי! <u>תירוץ</u> : אמר רב פפא: תאנה עם נפילתה נמאסת	קציעות בדרך, ואפילו בצד שדה קציעות. וכן תאנה הנוטה לדרך, ומצא תאנים תחתיה - מותרות משום גזל, ופטורות מן המעשר. בזיתים ובחרובים - אסור . • בשלמא רישא לאביי לא קשיא, אגב דחשיבי - ממשמש בהו. תאנה נמי - מידע ידיע דנתרא. • אלא סיפא, לרבא קשיא. דקתני: בזיתים ובחרובים אסור!	להוכיח אביי
תרגמה רב פפא בלסטים מזוין. <u>קושי</u> : אי הכי היינו גזלן! <u>תירוץ</u> : תרי גווני גזלן.	הגנב שנטל מזה ונתן לזה, וכן גזלן שנטל מזה ונתן לזה, וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה, מה שנטל - נטל, ומה שנתן - נתן . בשלמא גזלן וירדן - דקא חזי להו ומיאש, אלא גנב מי קא חזי ליה דמיאש?	להוכיח רבא
הכא במאי עסקין כשיכול להציל. <u>קושי</u> : אי הכי, אימא סיפא: אם היו הבעלים מרדפין אחריהם - חייב להחזיר , אי ביכולין להציל - מאי אריא 'מרדפין'? אפילו אין מרדפין נמי! <u>תירוץ</u> : הכא במאי עסקין - ביכולין להציל על ידי הדחק, מרדפין - לא אייאוש, אין מרדפין - אייאוש מיאש.	שטף נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה חבירו - הרי אלו שלו , מפני שנתיאשו הבעלים. טעמא - 'דנתיאשו הבעלים', הא סתמא - לא!	להוכיח אביי

המקור להוכיח	הדחייה
להוכיח רבא כיצד אמרו התורם שלא מדעת תרומתו תרומה? הרי שירד לתוך שדה חבירו וליקט ותרם שלא ברשות, אם חושש משום גזל - אין תרומתו תרומה, ואם לאו - תרומתו תרומה. ומניין הוא יודע אם חושש משום גזל ואם לאו? הרי שבא בעל הבית ומצאו, ואמר לו כלך אצל יפות, אם נמצאו יפות מהן - תרומתו תרומה, ואם לאו - אין תרומתו תרומה. ליקטו הבעלים והוסיפו עליהן - בין כך ובין כך תרומתו תרומה. וכי נמצאו יפות מהן תרומתו תרומה, אמאי? בעידנא דתרם הא לא הוה ידע!	תרגמה רבא אליבא דאבאי: דשויה שליח. <u>חיזוק</u>: הכי נמי מסתברא, דאי סלקא דעתך דלא שוויה שליח מי הויא תרומתו תרומה? והא אתם אתם אמר רחמנא לרבות שלוחכם, מה אתם לדעתכם, אף שלוחכם - לדעתכם.
להוכיח אבאי עודהו הטל עליהן ושמה הרי זה בכי' יותן. נגבו אף על פי ששמה - אינן בכי' יותן. טעמא מאי? לאו משום דלא אמרינן, כיון דאיגלאי מילתא דהשתא ניחא ליה, מעיקרא נמי ניחא ליה?	שאני התם, דכתיב כי' יתן - עד שיתן. <u>קושי</u>: אי הכי, רישא נמי! <u>תירוץ</u>: התם כדרב פפא. דרב פפא רמי: כתיב כי' יתן וקרינן כי' יתן, הא כיצד? בעינן, כי' יתן דומיא דכי' יתן; מה יתן לדעת - אף כי יותן נמי לדעת.
להוכיח אבאי דאמר רבי יוחנן משום רבי ישמעאל בן יהוצדק: מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת - דכתיב וכן תצטו לחמורו וכן תצטו לפמלתו וכן תצטו לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו וא3אתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם, יצאתה זו שאבודה ממנו, ואינה מצויה אצל כל אדם. ואיסורא דומיא דהיתירא, • מה היתירא - בין דאית בה סימן ובין דלית בה סימן שרא • אף איסורא - בין דאית בה סימן ובין דלית בה סימן אסורה. <u>מסקנה</u>: תיובתא דרבא, תיובתא. והלכתא כוותיה דאבאי ביע"ל קג"ס.	